

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua)

30 iunie 2009*

În cauza T-444/07,

Centre de promotion de l'emploi par la micro-entreprise (CPEM), cu sediul în Marsilia (Franța), reprezentat de C. Bonnefoi, avocat,

reclamant,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnul L. Flynn și de doamna A. Steiblytė, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei C (2007) 4645 a Comisiei din 4 octombrie 2007 de anulare a sprijinului acordat de Fondul social european (FSE) prin Decizia C (1999) 2645 din 17 august 1999, precum și o cerere de despăgubiri,

* Limba de procedură: franceza.

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a doua),

compus din doamnele I. Pelikánová (raportor), președinte, K. Jürimäe și domnul S. Soldevila Fragoso, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 16 decembrie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

- ¹ Articolul 147 alineatul (1) CE atribuie Comisiei administrarea Fondului social european (FSE) instituit în temeiul articolului 146 CE. Conform articolului 159 alineatul (1) CE, FSE este unul dintre fondurile structurale.
- ² Cadrul juridic care reglementează fondurile structurale pentru perioada de programare cuprinsă între 1994 și 1999, relevantă în speță, este constituit în special din Regulamentul (CEE) nr. 2052/88 al Consiliului din 24 iunie 1988 privind funcțiile fondurilor structurale și eficacitatea lor, precum și coordonarea activităților proprii între ele și cu operațiunile Băncii Europene de Investiții și ale altor instrumente

financiare existente (JO L 185, p. 9), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2081/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 (JO L 193, p. 5, denumit în continuare „Regulamentul nr. 2052/88”).

- 3 Pentru aplicarea acestui regulament, Consiliul a adoptat Regulamentul (CEE) nr. 4255/88 din 19 decembrie 1988 de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2052/88 în ceea ce privește FSE (JO L 374, p. 21), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2084/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 (JO L 193, p. 39, denumit în continuare „Regulamentul nr. 4255/88”). Acesta a adoptat de asemenea Regulamentul (CEE) nr. 4253/88 al Consiliului din 19 decembrie 1988 de aplicare a Regulamentului nr. 2052/88 în ceea ce privește coordonarea colaborării dintre diferite fonduri structurale, pe de o parte, și dintre acestea și cele ale Băncii Europene de Investiții și ale altor instrumente financiare existente, pe de altă parte (JO L 374, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2082/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 (JO L 193, p. 20, denumit în continuare „Regulamentul nr. 4253/88”).
- 4 Regulamentele nr. 2052/88 și nr. 4253/88 au fost abrogate cu efect de la 1 ianuarie 2000, prin articolul 54 primul paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1260/1999 al Consiliului din 21 iunie 1999 de stabilire a dispozițiilor generale referitoare la fondurile structurale (JO L 161, p. 1), fără a aduce atingere articolului 52 alineatul (1) din acest regulament.
- 5 Regulamentul nr. 4255/88 a fost abrogat cu efect de la 1 ianuarie 2000, prin articolul 11 din Regulamentul (CE) nr. 1784/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iulie 1999 privind Fondul social european (JO L 213, p. 5), al cărui articol 9 face trimitere la dispozițiile tranzitorii prevăzute la articolul 52 din Regulamentul nr. 1260/1999.
- 6 Alineatul (1) al acestei ultime dispoziții prevede că „[p]rezentul regulament nu aduce atingere continuării sau modificării, inclusiv anulării totale sau parțiale a asistenței aprobate de Consiliu sau de Comisie în temeiul Regulamentelor [...] nr. 2052/88 și [...] nr. 4253/88 sau în temeiul oricărei alte legislații care se aplică acestei intervenții la 31 decembrie 1999”.

- 7 Din coroborarea tuturor acestor dispoziții reiese că, deși Regulamentul nr. 4255/88 a fost abrogat prin Regulamentul nr. 1784/1999, acesta din urmă prevede, printr-o trimitere la dispozițiile tranzitorii prevăzute la articolul 52 din Regulamentul nr. 1260/1999, că Regulamentul nr. 4255/88 și Regulamentul nr. 4253/88 continuă să se aplice sprijinului aprobat în temeiul Regulamentului nr. 4255/88.
- 8 Potrivit articolului 6 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 4255/88, intitulat „Asistența tehnică și proiectele pilot și de demonstrație”:

„În afara cadrului de asistență comunitar, [FSE] poate finanța până în limita a 0,5 % din alocația sa anuală acțiuni pregătitoare, de apreciere, monitorizare și evaluare în statele membre sau la nivel comunitar care sunt necesare pentru realizarea acțiunilor menționate la articolul 1 din prezentul regulament și sunt efectuate din inițiativa Comisiei sau în contul Comunității. Ele includ:

- a) acțiuni cu caracter inovator care sunt menite să testeze noi abordări față de conținutul, metodologia și organizarea procesului de formare profesională, inclusiv integrarea dimensiunii comunitare a formării profesionale și, pe plan mai general, dezvoltarea ocupării forței de muncă, inclusiv promovarea de șanse egale pentru bărbați și femei pe piața forței de muncă și integrarea profesională a persoanelor expuse excluderii de pe piața forței de muncă, în scopul stabilirii unei baze pentru asistență ulterioară din partea [FSE] într-o serie de state membre [...]” [traducere neoficială]
- 9 Conform articolului 24 din Regulamentul nr. 4253/88, intitulat „Reducerea, suspendarea și întreruperea contribuției”:

„(1) Dacă realizarea unei acțiuni sau a unei măsuri pare să nu justifice nici o parte, nici întreaga contribuție financiară care i-a fost alocată, Comisia procedează la o verificare

adecvată a cazului în cadrul parteneriatului, solicitând în special statului membru sau autorităților desemnate de acesta pentru punerea în aplicare a acțiunii să își prezinte observațiile într-un termen stabilit.

(2) În urma acestei verificări, Comisia poate reduce sau suspenda contribuția pentru acțiunea sau pentru măsura în cauză dacă verificarea confirmă existența unei nereguli sau a unei modificări importante care afectează natura sau condițiile de punere în aplicare a acțiunii sau a măsurii și pentru care nu a fost solicitată aprobarea Comisiei.

(3) Orice sumă primită în mod nejustificat și care trebuie recuperată trebuie rambursată Comisiei. Sumele nerambursate se majorează cu dobânzi de întârziere în conformitate cu prevederile regulamentului financiar și potrivit modalităților care trebuie stabilite de Comisie, conform procedurilor menționate la titlul VIII.” [traducere neoficială]

Istoricul cauzei

¹⁰ La 21 iulie 1998, Comisia a publicat o cerere de propuneri pentru punerea în aplicare a acțiunii pilot „Capital local cu finalitate socială” (JO C 228, p. 15). Comisia a definit că cadrul acesteia orientările pentru acordarea subvențiilor globale către organizații intermediare destinate să susțină persoane care realizează microproiecte ce favorizează ocuparea forței de muncă și coeziunea socială. Astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 2 din aceasta, cererea de propuneri menționată a fost „adresată în mod exclusiv organizațiilor non-profit, precum și consorțiilor deja existente instituite de aceste organizații”. Conform aceluiași punct, „[o]rganizațiile intermediare [...] vor trebui să aducă o cofinanțare al cărei quantum nu poate fi mai mic de 15 % din subvenția solicitată”.

¹¹ Prin Decizia C (1999) 2645 din 17 august 1999 (denumită în continuare „decizia de acordare”), Comisia a acordat un sprijin financiar prin FSE sub forma unei subvenții

globale pentru finanțarea unui proiect pilot prezentat de Centre de promotion de l'emploi par la micro-entreprise (denumit în continuare „CPEM” sau „reclamantul”). Acestui proiect pilot i-a fost acordat un quantum maxim total de 1 000 000 de euro de către FSE.

- 12 Conform articolului 1 din decizia de acordare, aceasta din urmă definește procedurile de acordare și de utilizare ale subvenției acordate CPEM de Comisie. Conform articolului 2 din aceasta, condițiile specifice ale subvenției sunt prevăzute în anexa III la decizia de acordare. Articolul 3 alineatele (2) și (3) din decizia de acordare stabilesc sfârșitul perioadei de angajament pentru efectuarea cheltuielilor în privința proiectului pilot la 31 august 2001 și cea a perioadei de executare la 28 februarie 2002. Articolul 7 din decizia de acordare prevede că CPEM este obligat să respecte condițiile de derulare a proiectului formulate în „Ghidul privind articolul 6 din FSE – «Capital local cu finalitate socială»” (denumit în continuare „Ghidul promotorului”).
- 13 Prin Decizia C (2001) 2144 din 18 septembrie 2001, în urma unei cereri de prelungire formulate de reclamant, Comisia a extins perioada de angajare pentru efectuarea cheltuielilor în privința proiectului pilot până la 31 decembrie 2001 și perioada de executare până la 30 iunie 2002.
- 14 În urma acordării subvenției globale și potrivit modului în care a fost anunțată în dosarul său de candidatură, CPEM a încheiat, la 20 septembrie 2000, o convenție pentru punerea în aplicare a proiectului pilot cu Centre de formation professionnelle et de promotion sociale (CFPPS), o asociație non-profit devenită ulterior Marseille Service Développement (MSD).
- 15 La 7 octombrie 2002, Comisia a primit de la MSD raportul final și cererea de plată finală privind acțiunile efectuate în cadrul proiectului pilot.

- 16 Comisia a executat plățile intermediare și o plată finală legate de acest proiect pentru un cuantum de 1 000 000 de euro.
- 17 În august 2004, Direcția Generală (DG) Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitatea de Șanse a Comisiei (denumită în continuare „DG Ocuparea Forței de Muncă”) a efectuat la MSD un audit care nu a indicat vreo neregulă majoră și care a condus la recuperarea sumei de 4 472,30 euro.
- 18 În mai 2004, o persoană a contactat DG Ocuparea Forței de Muncă și Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) pentru a invoca o gestiune financiară și administrativă defectuoasă din partea CPEM sau a mandatarilor săi în ceea ce privește punerea în aplicare a proiectului său individual. OLAF a inițiat o investigație externă la 2 mai 2005 și a efectuat verificări la fața locului la Marsilia, între 27 iunie și 1 iulie 2005, în cadrul CPEM și al altor operatori economici care aveau legătură cu proiectul pilot.
- 19 La 8 septembrie 2005, OLAF a transmis raportul său de misiune reclamantului, care a răspuns prin scrisoarea din 13 octombrie 2005. OLAF a răspuns prin scrisoarea din 11 aprilie 2006. Reclamantul a trimis răspunsul său la 21 aprilie 2006. În continuare, la 25 aprilie 2006, la cererea reclamantului, a avut loc o ședință la sediul OLAF de la Bruxelles, cu participarea DG Ocuparea Forței de Muncă.
- 20 Prin scrisoarea din 24 mai 2006, OLAF a indicat reclamantului că etapa investigației era încheiată și că raportul final ar fi întocmit. OLAF a adoptat raportul său final la 4 octombrie 2006. Acest raport a fost transmis reclamantului prin scrisoarea din 20 octombrie 2006. Raportul final al OLAF a constatat mai multe nereguli importante, în vederea cărora s-a propus anularea sprijinului comunitar în valoare de 1 000 000 de euro și recuperarea unui cuantum de 995 527,70 euro.

- 21 Prin scrisoarea din 18 ianuarie 2007, Comisia a notificat reclamantului intenția sa de a iniția procedura prevăzută la articolul 24 din Regulamentul nr. 4253/88.
- 22 Prin scrisoarea din 19 martie 2007, reclamantul a răspuns la scrisoarea din 18 ianuarie 2007, contestând raportul final al OLAF.
- 23 Comisia, considerând că răspunsul reclamantului din 19 martie 2007 nu conținea elementele de drept și de fapt care ar fi putut să contrazică constatările făcute în raportul final al OLAF, a constatat că reclamantul nu executase proiectul după cum era descris în decizia de acordare și pusese la punct un sistem de gestiune care încălca normele în vigoare. Prin Decizia C (2007) 4645 din 4 octombrie 2007 (denumită în continuare „decizia atacată”), Comisia a anulat sprijinul acordat prin decizia de trimitere. În temeiul articolului 2 din decizia atacată, beneficiarul datorează Comisiei în principal suma de 995 527,70 euro.

Procedura și concluziile părților

- 24 Printr-o cerere depusă la grefa Tribunalului la 5 decembrie 2007, reclamantul a introdus prezenta acțiune.
- 25 Printr-un înscris separat, depus la grefa Tribunalului la 16 ianuarie 2008, reclamantul a formulat o cerere de măsuri provizorii. Prin Ordonanța din 19 februarie 2008, CPEM/Comisia (T-444/07 R, nepublicată în Repertoriu), președintele Tribunalului a respins această cerere de măsuri provizorii.

26 Procedura scrisă s-a încheiat la 29 aprilie 2008.

27 La 23 octombrie 2008, în cadrul unei măsuri de organizare a procedurii în temeiul articolului 64 din Regulamentul de procedură, Tribunalul a invitat, pe de o parte, CPEM să se pronunțe asupra motivelor de inadmisibilitate invocate de Comisie în memoriul său în apărare și, pe de altă parte, a invitat Comisia să furnizeze anumite acte. De asemenea, părțile au fost invitate să răspundă în scris, înainte de ședință, la anumite întrebări adresate de Tribunal. Părțile au răspuns acestei solicitări în termenele stabilite.

28 Reclamantul solicită Tribunalului:

- anularea deciziei atacate;
- recunoașterea unei despăgubiri pentru atingerea adusă în mod public imaginii reclamantului evaluată la 100 000 de euro;
- recunoașterea dreptului personalului său la o despăgubire individuală de 1 euro cu titlu simbolic pentru atingerea adusă liniștii acestora în cadrul muncii;
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

29 Comisia solicită Tribunalului:

- declararea acțiunii ca inadmisibilă sau, dacă este cazul, nefondată;
- obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la admisibilitate

1. Argumentele părților

30 Comisia contestă admisibilitatea celui de al doilea și a celui de al treilea capăt de cerere ale reclamantului, întrucât acestea nu indică cu suficientă precizie în ce mod sunt întrunite toate condițiile pentru repararea prejudiciului pe care acesta pretinde că l-a suferit. Astfel, cererea introductivă nu permite identificarea motivelor pentru care poziția adoptată de Comisie în decizia atacată reprezintă cauza prejudiciului invocat de reclamant, iar acesta din urmă nu ar fi dovedit în niciun fel prejudiciile pe care pretinde că le-a suferit.

31 În observațiile din 17 noiembrie 2008 privind motivele de inadmisibilitate invocate de Comisie, CPEM a declarat că obiectul în litigiu nu era, în această privință, plata unei despăgubiri, ci numai recunoașterea dreptului la o astfel de despăgubire. În plus, aceasta a explicat, în ce constă, în opina sa, comportamentul care se impută Comisiei, prejudiciul suferit și legătura de cauzalitate între aceste două elemente. În sfârșit, acesta a formulat explicații în privința motivelor pentru care personalul CPEM solicita o indemnizație de 1 euro cu titlu simbolic.

2. *Aprecierea Tribunalului*

Cu privire la admisibilitatea celui de al doilea capăt de cerere, prin care se solicită recunoașterea dreptului CPEM la o despăgubire

³² În temeiul articolului 21 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție, aplicabil procedurii desfășurate la Tribunal în temeiul articolului 53 primul paragraf din acest statut și al articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură, orice cerere introductivă trebuie să cuprindă obiectul litigiului și o expunere sumară a motivelor invocate. Această indicație trebuie să fie suficient de clară și precisă pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea și Tribunalului să se pronunțe asupra acțiunii, dacă este cazul, fără a se baza pe alte informații. În vederea garantării securității juridice și a bunei administrări a justiției, este necesar, pentru ca o acțiune să fie admisibilă, ca elementele esențiale de fapt și de drept pe care aceasta se întemeiază să rezulte, cel puțin în mod sumar, dar coerent și comprehensibil, din chiar textul cererii introductive (Ordonanța Tribunalului din 28 aprilie 1993, De Hoe/Comisia, T-85/92, Rec., p. II-523, punctul 20, și Hotărârea Tribunalului din 29 ianuarie 1998, Dubois et Fils/Consiliul și Comisia, T-113/96, Rec., p. II-125, punctul 29).

³³ Pentru îndeplinirea acestor cerințe, o cerere prin care se urmărește repararea pretinselor prejudicii produse de o instituție comunitară trebuie să cuprindă elementele care permit identificarea comportamentului pe care reclamantul îl reproșează instituției, motivele pentru care reclamantul consideră că există o legătură de cauzalitate între comportament și prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit, precum și caracterul și întinderea acestui prejudiciu (Hotărârea Tribunalului din 18 septembrie 1996, Asia Motor France și alții/Comisia, T-387/94, Rec., p. II-961, punctul 107, Hotărârea Tribunalului din 6 mai 1997, Guérin automobiles/Comisia, T-195/95, Rec., p. II-679, punctul 21, Hotărârea din 10 iulie 1997, Guérin automobiles/Comisia, T-38/96, Rec., p. II-1223, punctul 42, și Hotărârea Dubois et Fils/Consiliul și Comisia, citată anterior, punctul 30).

34 Or, în speță, trebuie să se constate că unicul element furnizat de CPEM în susținerea solicitării de despăgubire formulată în cadrul celui de al doilea capăt de cerere este chiar acest capăt de cerere, care are următorul conținut:

„CPEM solicită Tribunalului [...] recunoașterea unui drept la despăgubire pentru atingerea adusă în mod public imaginii unui organism care acționează în cadrul unei misiuni de interes general (evaluată la 100 000 de euro).”

35 Din această formulare se poate deduce că prejudiciul invocat constă în atingerea adusă imaginii CPEM, fără ca totuși acesta din urmă să precizeze cum se justifică cuantumul de 100 000 de euro. În ceea ce privește comportamentul pe care îl reproșează instituției, din ansamblul cererii, precum și din observațiile CPEM din 17 noiembrie 2008 pare să rezulte că este vorba de pretense vicii procedurale, imputabile OLAF și Comisiei, care fac obiectul unor obiecții invocate de CPEM în cadrul primului său motiv. Cu toate acestea, trebuie să se constate că în cererea introductivă lipsește orice indicație privind legătura de cauzalitate dintre comportamentul reproșat instituției și prejudiciul invocat

36 Or, în lipsa oricărei indicații furnizate de reclamant, nu este de competența Tribunalului să aprecieze și să verifice existența unei eventuale legături de cauzalitate între comportamentul reproșat și prejudiciul invocat (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d’Iran/ Consiliul, T-228/02, Rec., p. II-4665, punctul 179).

37 Este adevărat că CPEM a indicat, în observațiile din 17 noiembrie 2008, că o „legătură de cauzalitate directă de atingere a reputației” există atunci când un organism însărcinat să intervină în materie financiară este acuzat și condamnat pentru gestiune financiară defectuoasă, deși nu ar fi avut loc nici deturnări, nici fraude, ci „erori de prezentare administrativă” în proceduri complexe. Cu toate acestea, trebuie amintit, în această privință, că potrivit procedurii citate la punctul 32 de mai sus, elementele esențiale de fapt și de drept pe care aceasta se întemeiază trebuie să rezulte, cel puțin în mod sumar, dar coerent și comprehensibil, din chiar textul cererii introductive. Or, în speță, Tribunalul a constatat anterior că în cerere nu figurează nicio indicație, chiar sumară, privind legătura de cauzalitate dintre comportamentul care se reproșează Comisiei și prejudiciul suferit de CPEM. Prin urmare, orice indicație ulterioară privind această

legătură trebuie respinsă ca tardivă (a se vedea în acest sens Ordonanța De Hoe/Comisia, citată anterior, punctul 25).

38 Prin urmare, al doilea capăt de cerere formulat de CPEM trebuie respins ca inadmisibil.

Cu privire la admisibilitatea celui de al treilea capăt de cerere, prin care se solicită recunoașterea pentru personalul CPEM a unui drept la o despăgubire

39 În ceea ce privește al treilea capăt de cerere, având ca obiect solicitarea de despăgubire în beneficiul personalului CPEM, trebuie subliniat că reclamantul nu a indicat și nici nu a dovedit că era abilitat de personalul amintit să formuleze o acțiune în despăgubiri în numele său.

40 Prin urmare, trebuie să se respingă acest capăt de cerere ca inadmisibil în lipsa interesului de a exercita acțiunea.

Cu privire la fond

41 Reclamantul invocă două motive, care se referă, pe de o parte, la procedura urmată de OLAF și de Comisie și, pe de altă parte, la fondul deciziei atacate.

1. *Cu privire la primul motiv, care contestă procedura urmată de OLAF și de Comisie*

Argumentele părților

42 Prin intermediul primului motiv, CPEM reproșează Comisiei că nu a respectat, în cadrul procedurii care a condus la adoptarea deciziei atacate, principiile generale de drept și în special cel al respectării dreptului la apărare. Acest motiv este divizat în cinci aspecte.

43 În cadrul primului aspect, CPEM susține, referindu-se la mărturii ale membrilor personalului său, că OLAF a efectuat o investigație care prin forma sa lua în considerare numai elementele în acuzare.

44 Prin intermediul celui de al doilea aspect, CPEM critică procedura utilizată de OLAF sub motivul confuziei dintre procedurile prevăzute de Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, p. 2, Ediție specială, 09/vol. 2, p. 24) și cele prevăzute de Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 1, p. 166). CPEM arată, în special, că agenții OLAF au evocat posibilitatea aplicării de sancțiuni penale, iar comportamentul lor a creat o stare de confuzie și de intimidare în rândul persoanelor prezente cu ocazia controlului, în special prin utilizarea în permanență a noțiunii „fraudă” și prin faptul că, în aceeași procedură, cuvintele „investigație” și „control” au fost utilizate fără distincție. De asemenea, sesizarea procuraturii înainte de controlul administrativ și prezența unui ofițer de poliție judiciară la controalele la fața locului ar demonstra că acel control nu avea numai un caracter administrativ.

45 Prin intermediul celui de al treilea aspect al motivului, CPEM contestă fiabilitatea investigației efectuate de OLAF. În acest context, CPEM arată că investigația ar fi acumulat elemente de procedură inoperante, vexatorii sau abuzive, inadmisibile în contextul respectării principiilor generale de drept comunitar și a principiului unei proceduri corecte. În special, investigatorii OLAF ar fi ales în mod greșit persoanele audiate și ar fi formulat afirmații deplasate în legătură cu funcționari ai statului și cu avocatul CPEM. În plus, anumite procese-verbale ale audierilor și raportul ședinței bilaterale din 25 aprilie 2006 dintre CPEM și OLAF ar fi inexacte și/sau nesemnate de persoanele în cauză, iar rapoartele OLAF care au servit drept bază Comisiei la adoptarea deciziei atacate ar conține erori de fapt.

46 Al patrulea aspect al motivului se întemeiază pe încălcarea dreptului la apărare în cadrul investigației. În acest context, CPEM invocă mai multe obiecții privind administrarea de către OLAF a plângerilor care au declanșat investigația. Conținutul acestor plângeri nu i-ar fi fost comunicat și nu ar fi avut posibilitatea să prezinte observații sub acest aspect. Pe de altă parte, dacă plângerea din mai 2004 s-ar fi referit la practica „valorizatoare”, aceasta ar fi fost nefondată. În plus, OLAF ar fi făcut declarații contradictorii în privința rolului pe care plângerile primite în mai 2005 l-au avut în privința declanșării procedurii de control. În sfârșit, OLAF ar fi informat presa în legătură cu dosarul, chiar înainte de adoptarea de către Comisie a deciziei atacate.

47 În sfârșit, prin intermediul celui de al cincilea aspect al motivului, CPEM pune în discuție utilizarea de către OLAF, cu ocazia investigației, a diferitelor ediții ale Ghidului promotorului. Acest ghid ar fi avut mai multe versiuni, dintre care una provizorie, pe care nu ar fi luat-o în considerare ca fiind obligatorie și de care, în consecință, nu ar fi ținut cont.

48 Comisia respinge argumentele CPEM.

Aprecieria Tribunalului

- 49 În primul rând, trebuie să se constate că, în ceea ce privește al cincilea aspect al motivului, problema dacă Ghidul promotorului putea fi utilizat împotriva CPEM, în ciuda caracterului său evolutiv, nu privește forma procedurii administrative, ci ține de fondul deciziei atacate. Dat fiind că CPEM invocă de asemenea problema opozabilității ghidului respectiv în cadrul celui de al treilea aspect al celui de al doilea motiv, toate argumentele legate de această chestiune vor fi analizate în contextul respectiv.
- 50 În continuare, trebuie subliniat că textul cererii introductive nu precizează care sunt principiile, în afara celui al respectării dreptului la apărare, a căror încălcare este invocată. În aceste circumstanțe, examinarea primului motiv trebuie să se limiteze la principiul respectării dreptului la apărare, întrucât nu este de competența Tribunalului ca, în lipsa unor indicații ale reclamantului, să cerceteze și să identifice principiile a căror încălcare ar putea fi invocată.
- 51 Potrivit unei jurisprudențe constante, principiul respectării dreptului la apărare impune ca destinarii unor decizii care le afectează în mod sensibil interesele să aibă posibilitatea de a face cunoscut în mod util punctul lor de vedere (Hotărârea Tribunalului din 9 aprilie 2003, *Forum des migrants/Comisia*, T-217/01, Rec., p. II-1563, punctul 56, și Hotărârea Tribunalului din 11 decembrie 2003, *Conserve Italia/Comisia*, T-306/00, Rec., p. II-5705, punctul 107; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea Curții din 10 iulie 1986, *Belgia/Comisia*, 234/84, Rec., p. 2263, punctul 27).
- 52 În speță, în ceea ce privește obiecția invocată în cadrul celui de al patrulea aspect al motivului, conform căruia OLAF ar fi informat presa în legătură cu dosarul chiar înainte ca decizia atacată să fie adoptată de Comisie, trebuie să se constate că o astfel de obiecție, presupunând că este dovedită, nu ar putea să constituie o încălcare a dreptului la apărare de către CPEM, astfel cum a fost definit la punctul precedent. Prin urmare, trebuie să se respingă această obiecție ca inoperantă, iar aceasta fără a fi necesară examinarea problemei dacă, după cum afirmă CPEM, articolul din presă de la 7 octombrie 2007 la care a făcut trimitere se întemeiază într-adevăr pe informații care au fost obținute de la OLAF.

53 Pe de altă parte, din jurisprudență reiese de asemenea că dreptul la apărare nu este încălcat ca urmare a unei neregularități procedurale decât în măsura în care aceasta a avut o incidență concretă asupra posibilității întreprinderilor în cauză de a se apăra. Astfel, nerespectarea normelor în vigoare care au drept finalitate protecția dreptului la apărare nu este susceptibilă să vicieze procedura administrativă decât dacă se stabilește că aceasta ar fi putut să conducă la un rezultat diferit în lipsa sa (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 14 decembrie 2005, *General Electric/Comisia*, T-210/01, Rec., p. II-5575, punctul 632 și jurisprudența citată).

54 Prin urmare, trebuie să se examineze, pentru fiecare dintre celelalte obiecții invocate de CPEM în cadrul primului motiv, în primul rând, dacă acesta a fost în măsură, înainte de adoptarea deciziei, să își exprime în mod util punctul său de vedere și, în al doilea rând, dacă situația a fost diferită, dacă procedura ar fi putut să aibă un rezultat diferit în ipoteza în care CPEM ar fi putut recunoaște în mod util punctul său de vedere.

55 Or, în ceea ce privește prima întrebare, care implică stabilirea faptului dacă CPEM a fost în măsură să își prezinte în mod util punctul de vedere în legătură cu faptele menționate în cadrul primului motiv, altele decât cele menționate la punctul 52 de mai sus, trebuie să se respingă teza încălcării dreptului său la apărare. Astfel, luând în considerare schimbul de corespondență dintre CPEM și OLAF, și anume scrisoarea CPEM din 13 octombrie 2005 care conținea observații în legătură cu raportul de misiune al OLAF din 8 septembrie 2005, scrisoarea OLAF din 11 aprilie 2006 și scrisoarea CPEM din 21 aprilie 2006 (a se vedea punctul 19 de mai sus), trebuie să se constate că CPEM a avut posibilitatea să își prezinte orice observație pe care o considera relevantă în privința comportamentului OLAF pe care îl critică în primul motiv, posibilitate pe care a utilizat-o de altfel în legătură cu unele dintre obiecțiile din cadrul acestuia. CPEM a luat poziție în mod detaliat în legătură cu procedura aplicată de OLAF. Prin urmare, reclamantul avea posibilitatea să își prezinte observațiile legate de orice aspect privind faptele menționate în primul motiv, care sunt anterioare schimbului de corespondență în cauză, astfel încât dreptul la apărare a fost pe deplin respectat în acest sens.

56 În consecință trebuie să se respingă primul motiv ca nefondat, și aceasta fără a fi necesar să se verifice dacă susținerile de fapt ale CPEM în acest cadru sunt exacte.

2. *Cu privire la al doilea motiv, care contestă decizia atacată cu privire la fond*

57 Prin intermediul celui de al doilea motiv, CPEM reproșează Comisiei diverse erori de drept care afectează legalitatea deciziei atacate.

58 Acest motiv este divizat în cinci aspecte. Prin intermediul primului aspect, reclamantul susține că OLAF și Comisia au încălcat noțiunea franceză de organizație non-profit. Al doilea aspect al motivului se întemeiază pe o pretinsă încălcare a raporturilor juridice între reclamant și autoritățile municipale ale orașului Marsilia. Al treilea aspect se întemeiază pe inopozabilitatea Ghidului promotorului. Al patrulea aspect privește neregulile care i se impută reclamantului. În sfârșit, în cadrul celui de al cincilea motiv, reclamantul contestă aplicarea Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO L 248, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 198), în măsura în care reprezintă temeiul deciziei atacate.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea noțiunii franceze de organizație non-profit

Argumentele părților

59 CPEM susține că OLAF și Comisia i-au încălcat statutul de asociație la care se referă legea franceză din 1 iulie 1901, cu modificările ulterioare, calificând-o drept asociație non-profit (ASBL), instituție care aparține dreptului belgian. Conform acestuia, este inadmisibil ca raportul OLAF să conteste că CPEM și MSD sunt organizații non-profit, deși cele două asociații îndeplinesc toate criteriile noțiunii „non-profit” și sunt recunoscute ca atare de autoritățile franceze. Reclamantul reproșează în plus OLAF că ar fi confundat statutul de „organizație non-profit”, pe e o parte, și de „organism de drept public”, „organism care desfășoară activități care țin de dreptul public” și „organism public”, pe de altă parte.

60 Comisia respinge argumentele reclamantului.

Aprecierea Tribunalului

61 Trebuie subliniat că OLAF l-a descris pe reclamant, atât în raportul de misiune din 8 septembrie 2005, cât și în raportul final din 4 octombrie 2006, drept „o structură asociativă în baza Legii 1901” sau „o asociație în baza Legii 1901”. Numai în antetul celor două rapoarte, precum și în cel al actelor de control și de verificare la fața locului din 27 și 29 iunie 2005, CPEM fost desemnat drept ASBL. Utilizarea acestei sigle, despre care Comisia susține că nu a fost folosită decât în sensul de „organizație non-profit” și fără trimitere la statutul juridic al CPEM, nu a avut totuși nicio incidență asupra aprecierii faptelor care i-au fost imputate CPEM în rapoartele menționate și în decizia atacată. Astfel, statutul juridic al CPEM nu este analizat în niciunul dintre punctele documentelor menționate.

62 În plus, CPEM însuși este desemnat, în dosarul său de candidatură, la punctul „[I]dentitatea reclamantului”, drept o „[a]sociație non-profit”, ceea ce ar fi putut cauza o confuzie în această privință în cadrul serviciilor Comisiei.

63 În consecință, faptul că OLAF s-a referit în mod greșit la CPEM și la MSD, în anumite documente, ca fiind ASBL nu viciază decizia atacată. Prin urmare, trebuie să se respingă primul aspect al celui de al doilea motiv.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe încălcarea raporturilor dintre reclamant și autoritățile orașului Marsilia

Argumentele părților

64 CPEM critică analiza făcută de OLAF în raportul său final, precum și pe cea a Comisiei din decizia atacată a raporturilor dintre autoritățile orașului Marsilia și CPEM și invocă, în această privință, patru argumente.

65 Comisia respinge argumentele reclamantului

Aprecierea Tribunalului

66 În cadrul acestui aspect al celui de al doilea motiv, CPEM critică punctul 11 din raportul final al OLAF, în care acesta din urmă analizează raportul dintre autoritățile orașului Marsilia, CPEM și MSD. Se constată în special că:

- autoritățile însele ale orașului Marsilia nu ar fi putut să își depună candidatura ca beneficiar al unei subvenții în baza FSE, întrucât una dintre cele două caracteristici principale ale proiectului pilot era utilizarea unor organizații private non-profit pentru aplicarea acestuia (punctul 11-1);
- MSD este în mod clar, având în vedere statutul său, o asociație strâns legată de autoritățile orașului Marsilia (punctul 11-2);

- „demunicipalizarea” MSD, intervenită cu ocazia modificării statutului său la 11 mai 2000, în sensul că membrii care au un mandat electiv municipal sunt prezenți din acel moment numai cu titlu consultativ, trebuie relativizată în mod serios, ceilalți parametri indicând că legătura strânsă cu autoritățile orașului Marsilia nu s-a modificat (punctul 11-3);
- CPEM și MSD sunt dependente de autoritățile orașului Marsilia în privința sediilor lor, a personalului și a funcționării acestora și pun în aplicare anumite aspecte ale politicii orașului (punctul 11-4);
- autoritățile orașului Marsilia nu au vărsat decât o parte din participarea prevăzută la finanțarea proiectului pilot, fără ca CPEM și nici MSD să le fi constrâns să își execute obligațiile financiare, ceea ce indică dependența în raport cu autoritățile orașului și relativitatea puterii lor efective de decizie (punctele 11-7 și 11-8);
- OLAF consideră că decizia CPEM de a atribui executarea acțiunii către MSD, precum și punerea sa în aplicare au avut drept consecință, chiar ca obiectiv, să eludeze cerința proiectului pilot de a utiliza organizații private non-profit pentru punerea sa în aplicare (punctul 11-12).

⁶⁷ Cu toate acestea, trebuie să se constate că dosarul nu conține elemente de natură să repună în discuție aceste aprecieri ale OLAF sau să indice că decizia atacată ar putea fi viciată ca urmare a acestor aprecieri. În special din argumentele CPEM prezentate în fața Tribunalului nu rezultă astfel de elemente.

⁶⁸ În primul rând, trebuie să se respingă argumentul CPEM potrivit căruia raportul final ar lăsa să se înțeleagă că autoritățile orașului Marsilia ar fi urmărit să depună un dosar de candidatură la proiectul pilot sau ar fi recurs la asociații intermediare și ar fi avut ca obiectiv eludarea cerinței de a utiliza organisme private. Astfel, raportul se limitează la a

aminti că autoritățile orașului Marsilia nu au putut să își depună candidatura, fără a indica dacă aceasta era intenția lor. În ceea ce privește utilizarea asociației MSD pentru executarea acțiunii, ceea ce ar fi avut ca efect eludarea anumitor cerințe din proiectul pilot, această observație nu este formulată în raport cu autoritățile orașului Marsilia, ci în privința reclamantului însuși, spre deosebire de ceea ce afirmă acesta din urmă. Prin urmare, primul argument al CPEM nu poate fi admis.

69 În al doilea rând, în legătură cu afirmația CPEM potrivit căreia, prin considerațiile formulate la punctul 11-3 din raportul final, OLAF ar fi intervenit în dreptul intern francez și în tematica „demunicipalizării”, aceasta trebuie respinsă ca nefondată și lipsită de orice relevanță pentru soluționarea prezentului litigiu. Astfel, la acest punct, OLAF a arătat numai, în ciuda diminuării rolului decizional al aleșilor municipali în cadrul MSD, că această asociație dispune încă, grație altor circumstanțe de fapt, de legături strânse cu autoritățile orașului Marsilia. În consecință, al doilea argument al CPEM trebuie respins.

70 În al treilea rând, în ceea ce privește criticile legate de afirmația făcută de OLAF, potrivit căreia CPEM și MSD sunt dependente de autoritățile orașului Marsilia în legătură cu sediile lor, cu personalul și cu funcționarea lor, trebuie să se constate că CPEM nu contestă că faptele susțin această apreciere, însă se limitează să arate că punerea la dispoziție a sediilor și a personalului de către autoritățile orașului Marsilia nu înseamnă că CPEM și MSD se supun instrucțiunilor acestei municipalități. Or, nici OLAF, nici Comisia nu au susținut că aceasta ar fi situația. OLAF a considerat numai punerea la dispoziție menționată drept un indiciu al unei dependențe a celor două asociații față de autoritățile orașului Marsilia, deducție pertinentă în raport cu faptele din speță. În această privință, neluând în considerare împrejurarea că MSD este dependentă de autoritățile orașului Marsilia în legătură cu sediul său, cu personalul său și cu funcționarea sa, trebuie să se țină cont în special de statutul MSD. În special articolul 2 din acesta, intitulat „Obiect”, menționează că asociația trebuie să întreprindă acțiuni de formare „în cadrul politicii de formare profesională definite de [c]onsiliul [m]unicipal” și că ajutorul pentru organisme de formare profesională din Marsilia, în special prin punerea la dispoziție a sediilor, se face „cu acordul [c]onsiliului [m]unicipal”. Prin urmare, al treilea argument al CPEM nu poate să repună în discuție temeinicia deciziei atacate.

- 71 În al patrulea rând, CPEM contestă punctele 11-7 și 11-8 din raportul final al OLAF, în care acesta din urmă constată că autoritățile orașului Marsilia nu și-au respectat obligațiile în materie de cofinanțare, iar nici CPEM și nici MSD nu l-au constrâns să le respecte, indicând astfel dependența lor față de aceste autorități și relativitatea puterii lor efective de decizie.
- 72 În primul rând, trebuie relativizată influența acestor două puncte din raport privind conținutul deciziei atacate. Astfel, raportul final al OLAF nu a menționat cuantumul amintit la punctul 11-7 din raportul final și care arăta că autoritățile orașului Marsilia nu își respectaseră obligațiile cauzând un prejudiciu reclamantului, ci s-a referit numai la această împrejurare, coroborată cu faptul că CPEM și MSD nu obligaseră autoritățile orașului să își execute obligațiile asumate, pentru a confirma concluzia sa privind dependența acestor două asociații față de autoritățile orașului Marsilia.
- 73 În al doilea rând, argumentul reclamantului conform căruia autoritățile orașului Marsilia și-ar fi respectat toate obligațiile financiare și chiar mai mult trebuie respins.
- 74 Astfel, proiectul aprobat prin decizia de acordare prevede o contribuție a autorităților orașului Marsilia în valoare de 274 231 de euro. Este cert că între părți această sumă se diviza într-o parte „Funcționare” (sau „Cheltuieli de inginerie”, potrivit afirmațiilor CPEM) și o parte „Subvenții ale microproiectelor”. Conform CPEM, contribuția autorităților orașului Marsilia s-a ridicat la suma de 129 581,66 euro pentru partea „Funcționare” și la suma de 21 769 de euro pentru partea „Subvenții ale microproiectelor”, reprezentând în total 151 350,66 euro. În ceea ce o privește, Comisia a indicat o contribuție totală a autorităților orașului Marsilia în valoare de 141 860,29 euro.
- 75 Tribunalul consideră că nu este necesar, în scopul soluționării prezentului litigiu, să se determine originea diferenței dintre aceste două cifre întrucât, chiar conform modului de calcul propus de reclamant, contribuția efectivă a autorităților orașului Marsilia este inferioară cu 122 880,34 euro sumei care era prevăzută în proiectul aprobat prin decizia de acordare. În ceea ce privește afirmația reclamantului potrivit căreia, în legătură cu

sprijinul financiar pentru microproiecte, obligațiile prevăzute în proiectul aprobat de Comisie erau contrare legii franceze, este suficient să se menționeze că, în afara faptului că afirmația nu este susținută, aceasta nu contrazice constatarea de la punctul 11-8 din raportul final al OLAF conform căreia nici CPEM și nici MSD nu au obligat autoritățile orașului Marsilia să își execute obligațiile financiare în materie de cofinanțare. Pe de altă parte, trebuie subliniat că CPEM nu poate, în orice caz, să se prevaleze de faptul că planul de finanțare pe care îl prezentase conținea venituri pe care era imposibil să le obțină în mod legal.

- 76 În consecință, al patrulea argument al reclamantului trebuie respins, precum și cel de al doilea aspect al celui de al doilea motiv.

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe inopozabilitatea Ghidului promotorului

Argumentele părților

- 77 CPEM susține că Ghidul promotorului pe care OLAF l-a invocat împotriva sa nu i-a fost furnizat în anexa la decizia de acordare și că abia în septembrie 1999 a primit o versiune provizorie care conținea fișe, la care a făcut trimitere OLAF în rapoartele sale. Or, acesta nu ar fi considerat că versiunea provizorie are efect obligatoriu și, prin urmare, nu ar fi ținut cont de ea. În plus, versiunea pe care OLAF își întemeiază criticile împotriva reclamantului nu ar fi fost niciodată identificată în mod clar și niciun element nu ar dovedi că aceasta i-a fost notificată. În sfârșit, versiunea definitivă a Ghidului promotorului nu ar fi conținut fișele respective. Toate remarcile legate de aceste fișe ar fi, prin urmare, inoperante.

- 78 În plus, CPEM susține că, presupunând că Ghidul promotorului poate fi folosit ca probă împotriva sa, nu se poate interpreta, respectând ierarhia normelor, în sens

contrar regulamentelor privind reforma fondurilor structurale și regulamentul financiar în versiunea aplicabilă la data faptelor, după cum a procedat totuși OLAF și apoi Comisia.

79 Comisia respinge argumentele invocate de reclamant.

Aprecierea Tribunalului

80 În primul rând, trebuie subliniat că CPEM a acceptat la 10 noiembrie 1999, prin semnătura domnului R., președintele său la acea dată, să respecte condițiile impuse prin Ghidul promotorului.

81 În plus, din dosar reiese că participanților la reuniunea de la Belfast din 16-19 septembrie 1999, în cursul căreia consorțiul CPEM/MSD era reprezentat de domnul G., director al MSD, li s-a solicitat să citească cu atenție proiectul ghidului care le-a fost distribuit și să trimită cât mai curând întrebările și comentariilor lor în scopul de a-l completa. Pentru a ține cont de nevoile și de interesele diferiților beneficiari ai proiectului pilot, Comisia a ținut, așadar, să primească observațiile acestora din urmă și să întocmească versiunea finală a ghidului cu cooperarea lor. Prin urmare, CPEM ar trebui să realizeze faptul că versiunea provizorie a Ghidului promotorului nu era un document lipsit de orice relevanță și că ghidul conținea dispoziții specifice pentru executarea proiectului pilot, care era în mod cert susceptibil de a fi modificat în versiunea definitivă, dar pe care însă trebuia să îl respecte, ceea ce s-a angajat să facă prin semnătura domnului R din 10 noiembrie 1999, dată ulterioară primirii versiunii definitive distribuite cu ocazia reuniunii de la Belfast și, prin urmare, având cunoștință de aceasta din urmă.

82 Având în vedere cele de mai sus, trebuie respins argumentul formulat de CPEM potrivit căruia acesta din urmă nu a ținut cont de versiunea ghidului distribuită la Belfast întrucât această versiune era calificată drept provizorie. Astfel, în circumstanțele

descrise mai sus, o astfel de atitudine formalistă contravine obligației de loialitate ce revine persoanelor care au solicitat și beneficiarilor unui sprijin financiar, inerentă sistemului de contribuție din fonduri comunitare și esențială pentru buna lor funcționare (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Tribunalului din 7 noiembrie 2002, Vela și Tecnagrind/Comisia, T-141/99, T-142/99, T-150/99 și T-151/99, Rec., p. II-4547, punctul 322, și Hotărârea Tribunalului din 28 ianuarie 2004, Euroagri/Comisia, T-180/01, Rec., p. II-369, punctul 83).

- 83 În al doilea rând, trebuie să se constate că, spre deosebire de afirmațiile CPEM, versiunea definitivă a Ghidului promotorului i-a fost notificată, astfel cum rezultă din confirmarea de primire prin mesaj electronic din 5 ianuarie 2000 a domnului B., membru autorizat al personalului în cadrul MSD, prezentată de Comisie.
- 84 În al treilea rând, Comisia arată, în mod just, că CPEM nu invocă, în cadrul cererii introductive, faptul că conduita care se reproșează acestuia în decizia atacată ar fi fost legală în temeiul vreuneia dintre versiunile succesive ale Ghidului promotorului. Prin urmare, nu reiese cum ar putea eventualele diferențe dintre diferitele versiuni ale ghidului să creeze o confuzie pentru colaboratorii CPEM în legătură cu obligațiile acestuia din urmă legate de aplicarea proiectului pilot.
- 85 În sfârșit, în al patrulea rând, în ceea ce privește argumentul potrivit căruia OLAF nu ar fi respectat ierarhia normelor acordând prioritate Ghidului promotorului în raport cu regulamentele comunitare aplicabile, CPEM face trimitere la punctul 71 din scrisoarea OLAF din 11 aprilie 2006, prin care acesta din urmă a răspuns contestațiilor formulate de CPEM în privința raportului său de misiune. Acest punct are următorul conținut:

„În legătură cu ierarhia textelor juridice aplicabile, Ghidul promotorului 1999 prevedea în Fișa B – căsuța de la punctul 1 a doua săgeată ultimul paragraf – (pagina 8) că textele juridice care se aplică programului sunt ierarhizate în modul următor:

- Decizia Comisiei Europene prin care se acordă o subvenție [s]tructurii intermediare, precum și anexele la aceasta

- Regulamentele care definesc activitățile eligibile în baza FSE (lista cheltuielilor eligibile a fost adoptată de Comisie și a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*)

- Regulamentul general al [f]ondurilor structurale.”

⁸⁶ În această privință, trebuie să se constate, în primul rând, că din această listă nu reiese că este întocmită pornind de la norma superioară către norma inferioară mai degrabă decât în ordinea inversă. În al doilea rând, chiar în prima ipoteză, o astfel de indicație abstractă de către OLAF a unei ordini ierarhice eronate a dispozițiilor legale aplicabile nu ar fi, în sine, de natură să vicieze decizia atacată. Astfel, trebuie subliniat în primul rând că însuși Ghidul promotorului nu apare în ierarhia normelor citate de OLAF. În al doilea rând, CPEM nu a indicat nicio dispoziție concretă din Ghidul promotorului care ar fi incompatibilă cu vreo normă superioară, limitându-se să afirme că „niciun element [conținut în Ghidul promotorului] nu poate exista sau nu poate fi interpretat într-un sens contrar regulamentelor [aplicabile] și în logica strictei aplicări a ierarhiei actelor”. În aceste condiții, se impune respingerea celui de al patrulea argument al CPEM.

⁸⁷ În consecință trebuie să se respingă al treilea aspect al celui de al doilea motiv, precum și al cincilea aspect al primului motiv.

Cu privire la al patrulea aspect, privind neregulile invocate

88 În cadrul celor șase argumente pe care le invocă în cuprinsul acestui aspect al aceluia de al doilea motiv, CPEM susține, în esență, că Comisia ar fi autorizat anumite nereguli care i-au fost reproșate în decizia atacată sau cel puțin ar avea cunoștință de acestea, or nu ar fi vorba despre nereguli care să justifice anularea sprijinului comunitar.

Cu privire la primul argument, întemeiat pe practica Comisiei în cadrul FSE și pe o pretinsă autorizare de către Comisie a tehnicilor numite de „valorizare”

— Argumentele părților

89 CPEM susține, în esență, că Comisia ar fi autorizat practica numită de „valorizare” în ceea ce privește proiectele legate de FSE în Franța. În acest context, CPEM se referă, în primul rând, la practica în cadrul proiectelor legate de FSE în Franța, în al doilea rând, la implicarea anumitor autorități naționale în „valorizarea” unor astfel de practici de către CPEM și, în al treilea rând, la un mesaj electronic din 28 iunie 2001 al Comisiei către CPEM, prin care această practică ar fi fost autorizată. Prin urmare, această practică nu poate fi considerată nelegală în decizia atacată.

90 Comisia distinge, în ceea ce privește „valorizarea”, proiectele care fac parte din „cadrul clasic” al FSE, pe de o parte, și proiectele pilot în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 4255/88, precum cele din prezenta cauză, pe de altă parte. Potrivit acesteia, în „cadrul clasic” al FSE, intervenția financiară a FSE ia forma unei cofinanțări a unui program național sau a unei subvenții globale gestionate de statul membru sau de alte autorități naționale, în timp ce, în cadrul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4255/88, intervenția financiară a FSE este gestionată

direct de Comisie, ceea ce înseamnă că aceasta din urmă selecționează ea însăși beneficiarii, prin intermediul unei decizii specifice de atribuire, însoțită de un set de reglementări. Conform Comisiei, în „cadrul clasic” al FSE, „valorizarea” este acceptată, deși această metodă nu ar fi fost niciodată acceptată în cadrul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4255/88.

— Aprecierea Tribunalului

91 Mai întâi, trebuie să se constate, în ceea ce privește metoda numită de „valorizare”, că din dosar, precum și din explicațiile furnizate de părți cu ocazia ședinței, reiese că reprezintă imputarea cheltuielilor efectuate de colectivități publice, în cadrul misiunilor lor respective, asupra contribuțiilor financiare pe care trebuie să le aducă la un proiect. În speță, „valorizarea” a fost practică în special în privința contribuției financiare a conseil général des Bouches-du-Rhône la bugetul proiectului pilot, asupra căruia au fost imputate cheltuielile efectuate de direction départementale du travail, de l’emploi et de la formation professionnelle des Bouches-du-Rhône (Direcția departamentală privind munca, ocuparea forței de muncă și formarea profesională, denumită în continuare „DDTEFP”), în materia ocupării forței de muncă și a reintegrării șomerilor. După cum rezultă din decizia de acordare, contribuția consiliului general, care era înscrisă la rubrica „Contribuția în numerar” („Contribution in cash”) din buget, trebuia să fie de 200 000 de euro. CPEM nu a contestat că cel puțin o parte din această contribuție nu a fost vărsată, ci a fost făcută sub formă de „valorizare”, altfel încât aceasta nu a condus la nicio plată directă între consiliul general și CPEM și/sau MSD.

92 Trebuie subliniat în această privință că, în „cadrul clasic” al FSE, astfel cum este definit de Comisie, cheltuielile publice care sunt „valorizate” în calitate de contribuții proprii în cadrul unui sprijin financiar sunt cheltuieli efectuate de însuși beneficiarul sprijinului financiar, și anume statul membru sau autoritatea națională desemnată de acesta. În schimb, dacă, în speță, CPEM a înțeles „să valorifice” în același mod cheltuielile efectuate de colectivitățile locale, trebuie să se constate că nu este vorba despre propriile cheltuieli în calitate de beneficiar al sprijinului comunitar, ci de cheltuieli ale unor terți care contribuie la proiect. Sub forma practică de CPEM, „valorizarea” nu îi servea,

prin urmare, să se achite de propriile obligații de participare la proiect, ci să îndeplinească obligațiile unor terți care contribuie la acesta. Or, aceste participații ar trebui să fie, potrivit bugetului propus de CPEM și reținut în decizia de acordare, contribuții în numerar, ceea ce excludea orice contabilizare a cheltuielilor efectuate într-un alt context și care nu au fost efectiv percepute de consorțiul CPEM/MSD. Trebuie amintit că, în acest context, jurisprudența constantă potrivit căreia, ținând cont de însăși natura sprijinului financiar acordat de Comunitate, obligația de respectare a condițiilor financiare stabilite constituie, precum obligația de executare materială a proiectului respectiv, chiar una dintre obligațiile esențiale ale beneficiarului și, prin aceasta, condiționează atribuirea sprijinului financiar comunitar (Hotărârea Curții din 19 ianuarie 2006, Comunită montana della Valnerina/Comisia, C-240/03 P, Rec., p. I-731, punctul 86, Hotărârea Tribunalului din 26 septembrie 2002, Sgaravatti Mediterranea/Comisia, T-199/99, Rec., p. II-3731, punctul 130, și Hotărârea Tribunalului Vela și Tecnagrind/Comisia, citată anterior, punctul 399).

93 Prin urmare, „valorizarea” astfel cum era practică de CPEM nu corespundea practicii obișnuite a Comisiei în cadrul FSE și era chiar interzisă prin decizia de acordare.

94 Argumentele prezentate de CPEM nu sunt de natură să infirme această constatare.

95 În primul rând, în ceea ce privește practica la nivel național în cadrul FSE, aceasta se înscrie exact în cadrul contabilizării, în baza „valorizării”, a cheltuielilor autorităților naționale în calitate de beneficiari ai sprijinului comunitar și nu a contabilizării cheltuielilor unor terți. Prin urmare, acest argument este inoperant, astfel încât nu este niciun motiv de a audia persoanele și instituțiile în legătură cu care CPEM solicită audierea sub acest temei.

96 În al doilea rând, faptul că autoritățile naționale la nivel departamental și local erau la curent cu „valorizarea” astfel cum era practică de CPEM și chiar au participat la aceasta este lipsit de relevanță în scopul aprecierii legalității deciziei atacate în măsura în care aceasta constată încălcarea obligațiilor CPEM în temeiul deciziei atacate.

97 În al treilea rând, mesajul electronic din 28 iunie 2001 al doamnei G., colaboratoare a DG Ocuparea Forței de Muncă, invocat de CPEM nu poate fi interpretat drept o autorizare, din partea Comisiei, a „valorizării” astfel cum este practică de CPEM. Astfel, ar fi vorba despre un răspuns la un mesaj electronic în care o colaboratoare a CPEM adresa o întrebare făcând trimitere în mod clar și exclusiv la modalitățile de informare printr-un formular în cadrul pregătirii unui raport financiar intermediar, și nu la legalitatea unei practici de finanțare a proiectului. Noțiunea „valorizare” nu era menționată în acesta, iar contextul nu lasă să se înțeleagă că „subvențiile și ajutoarele acordate [...] microproiectelor” prin partenerii CPEM, menționate în mesajul electronic de colaboratoarea CPEM erau de fapt cheltuieli efectuate de autorități publice și contabilizate în cadrul proiectului pilot fără ca o contribuție efectivă să fie vărsată de autoritățile respective. În sfârșit, din modul de redactare a răspunsului doamnei G. reiese în mod clar că aceasta din urmă înțelegea să se refere în mod exclusiv cu privire la o problemă de informare legată de un formular și nu cu privire la metoda de „valorizare” practică de CPEM.

98 Prin urmare, trebuie respins argumentul CPEM întemeiat pe faptul că Comisia ar fi autorizat practica numită de „valorizare”.

Cu privire la al doilea argument, întemeiat pe lipsa caracterului de neregulă importantă a contabilizării împrumuturilor de onoare

— Argumentele părților

⁹⁹ Al doilea argument se referă la faptul că CPEM a contabilizat, în cadrul propriei contribuții financiare la proiect, împrumuturile de onoare pe care le-a acordat diferiților inițiatori de microproiecte. Potrivit definiției date de CPEM și necontestate de Comisie, este vorba despre împrumuturi personale fără dobândă și fără garanție cuprinse între 1 500 și 15 000 de euro. CPEM susține, în primul rând, că intenția sa de a utiliza astfel de împrumuturi de onoare decurge direct din dosarul său de candidatură. În plus, acesta arată că analiza stării sale financiare la 31 decembrie 1997, precum și bugetul său provizoriu pentru anul 1998, anexat la dosarul său de candidatură, arată că nu există alte resurse pentru funcționare decât cele care rezultă din subvențiile publice și care constituie fondul său de împrumuturi. În al doilea rând, CPEM susține că Comisia a fost informată în legătură cu utilizarea împrumuturilor de onoare cel mai târziu în august 2001, cu ocazia depunerii raportului intermediar.

¹⁰⁰ Comisia contestă argumentele CPEM.

— Aprecierea Tribunalului

¹⁰¹ În ceea ce privește existența unei nereguli importante datorate contabilizării împrumuturilor de onoare, trebuie amintit că obligația de respectare a condițiilor financiare stabilite constituie una dintre obligațiile esențiale ale beneficiarului (a se

vedea punctul 92 de mai sus). În acest context, articolul 24 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 4253/88 trebuie interpretat în sensul că autorizează Comisia să anuleze sprijinul financiar acordat, în cazul încălcării condițiilor financiare prevăzute în decizia de acordare (a se vedea în acest sens Hotărârea Sgaravatti Meditteranea/Comisia, citată anterior, punctele 130 și 131).

102 În speță, bugetul care figurează în anexa II la decizia de acordare prevede la rubrica „Contribuții în numerar” o contribuție financiară din partea CPEM în valoare de 184 615 euro.

103 Or, după cum susține în mod just Comisia, rambursarea împrumuturilor de onoare acordate de CPEM constituie venituri care trebuie deduse din sumele vărsate de CPEM pentru a determina cuantumul efectiv plătit de acesta. Întrucât aceste rambursări ar putea atinge până la 100 % din sumele acordate sub formă de credite, contribuția CPEM ar avea, prin urmare, tendința să se diminueze, iar ulterior să dispară în întregime, pe măsură ce se efectuează rambursările. De aceea, acordarea de împrumuturi de către CPEM către inițiatorii de microproiecte nu poate fi contabilizată prin definiție în limita sumei nominale drept contribuție financiară proprie la proiect. De altfel, această împrejurare nu este contestată de CPEM. În consecință, CPEM nu și-a respectat obligația, care rezultă din bugetul anexat la decizia de acordare, de a aduce propria contribuție financiară într-un cuantum de 184 615 euro.

104 În consecință, Comisia a constatat în mod just în această privință, în considerentul (8) litera (c) din decizia atacată, existența unei nereguli importante.

105 Argumentele CPEM nu sunt de natură să infirme această constatare.

106 În primul rând, trebuie să se constate că din dosarul de candidatură nu reiese în niciun fel intenția CPEM de a recurge în mod sistematic la împrumuturi pentru a-și achita contribuția financiară la proiect. Noțiunea „împrumut de onoare” nu este menționată în acesta decât o singură dată, în următorul enunț: „Intervenția Uniunii Europene în cadrul acestei cereri de proiect va permite accelerarea și favorizarea mobilizării diverselor ajutoare, fonduri de garanție și a unor eventuale împrumuturi de onoare care vor avea o acțiune comună și va contribui la continuarea acestor acțiuni sub forma unui dispozitiv financiar local permanent.” Această mențiune unică a împrumuturilor de onoare, însoțită în plus de calificarea „eventuale”, nu putea fi interpretată în sensul că s-ar fi realizat o aplicare sistematică a acestui instrument în cadrul proiectului. În plus, această mențiune se face în contextul unei enumerări de instrumente, a căror utilizare se spune că va fi favorizată de proiectul pilot, astfel încât nu este clar dacă este vorba despre un instrument intern al proiectului sau despre un instrument extern care poate fi utilizat grație acestui proiect.

107 În ceea ce privește afirmația potrivit căreia împrumuturile de onoare sunt menționate cu ocazia prezentării planului de finanțare – la o dată nespecificată, însă probabil în cadrul examinării candidaturilor – și a prezentării publice cu prilejul unui colocviu organizat la 8 și la 11 iulie 2000, CPEM nu a prezentat nicio dovadă.

108 În al doilea rând, faptul că raportul intermediar depus în august 2001 menționa împrumuturile de onoare nu poate conduce la concluzia că Comisia a informat în mod tardiv CPEM că aceste împrumuturi nu puteau fi contabilizate în cadrul contribuției sale. Astfel, articolul 3 alineatul (3) din decizia de acordare specifica faptul că „numai cheltuielile asumate înainte de 30 august 2001 și efectuate înainte de 28 februarie 2002 [puteau] fi considerate drept eligibile și contabilizate în calculul sumelor totale datorate beneficiarului în temeiul prezentei decizii”. Aceste date-limită au fost prelungite prin decizia din 18 septembrie 2001, până la 31 decembrie 2001 și, respectiv, până la 30 iunie 2002. Prin urmare, trebuie să se constate că raportul „intermediar” a intervenit aproape de sfârșitul perioadei de asumare a cheltuielilor, prevăzută inițial, și cu aproape patru luni înainte de sfârșitul perioadei, astfel cum a fost prelungită ulterior. Nu se poate considera că o informație furnizată în acest stadiu al proiectului a fost furnizată în timp util.

109 În al treilea rând, în privința afirmației CPEM potrivit căreia un mesaj electronic al MSD către doamna G. din 5 februarie 2002 privind împrumuturile de onoare a rămas fără un răspuns efectiv, trebuie subliniat în primul rând că răspunsul doamnei G. prin mesajul electronic din 6 februarie 2002 indica în mod clar că dosarul de candidatură nu menționa împrumuturile de onoare, că nu era posibilă contabilizarea acestora întrucât rambursările reduceau costul total al proiectului, având drept consecință o reducere a sprijinului financiar prin FSE, și că problema trebuie rezolvată cu o contribuție „fermă”. În al doilea rând, acest mesaj electronic a intervenit după sfârșitul perioadei de asumare a cheltuielilor, astfel cum a fost prelungită. Prin urmare, întrebările CPEM nu puteau să se refere decât la modalitățile de contabilizare, iar răspunsul care putea fi oferit la aceste întrebări nu putea avea nicio incidență asupra conformității cheltuielilor efectuate în mod concret cu condițiile specificate în decizia de acordare. Prin urmare, trebuie să se respingă această afirmație ca nefondată și nepertinentă.

110 În consecință, se impune respingerea celui de al doilea argument al CPEM.

Cu privire la al treilea argument, întemeiat pe o pretinsă contradicție între decizia atacată și decizia de acordare

111 În cadrul celui de al treilea argument, CPEM invocă patru puncte în raport cu care Comisia reproșează acestuia, în decizia atacată, fapte care ar fi fost deja menționate în dosarul propunerii și care ar fi fost, prin urmare, acceptate de Comisie în decizia de acordare. Comisia ar fi, așadar, cel puțin responsabilă de faptele care se reproșează CPEM.

112 În primul rând, CPEM subliniază că din momentul examinării dosarului său de candidatură Comisia era la curent că s-ar fi utilizat finanțări publice. Prin urmare, aceasta nu ar putea să îi reproșeze acest fapt.

- 113 În această privință, Tribunalul arată mai întâi că, în decizia atacată, Comisia nu a reproșat CPEM cofinanțarea proiectului pilot de către colectivitățile publice. Dimpotrivă, Comisia critică în mod expres, în considerentul (8) litera (d) din decizia atacată, insuficiența cofinanțării publice în raport cu bugetul aprobat. În schimb, în considerentul (8) litera (b) din decizia atacată, se reproșează CPEM că a contabilizat cheltuielile efectuate de colectivitățile locale, dar care nu fuseseră efectuate în cadrul proiectului pilot, ci în cadrul unor activități ce țin de competența acestor colectivități (tehnica de „valorizare”).
- 114 Or, după cum s-a constatat deja la punctele 93 și 98 de mai sus, Comisia nu autorizase în niciun fel această practică de „valorizare” și, spre deosebire de ceea ce susține CPEM, dosarul de candidatură nu conținea nicio indicație cu privire la intenția sa de a recurge la „valorizare”. Dimpotrivă, contribuțiile colectivităților publice erau preluate, în planul finanțării proiectului, la rubrica „Contribuții în numerar”. Comisia nu putea, prin urmare, să deducă din dosarul de candidatură că aceste contribuții vor consta într-o simplă înscriere, în contabilitatea proiectului, a sumelor care nu erau efectiv vărsate către CPEM și MSD.
- 115 În continuare, în ceea ce privește scrisoarea DDTEFP din 14 octombrie 1998 care figura în anexa 7 la dosarul de candidatură și care, potrivit CPEM, dovedește că Comisia era informată în legătură cu faptele care i se reproșau, nu este vorba în niciun fel despre „valorizare”. În această scrisoare, DDTEFP se mulțumește să îl asigure pe președintele CPEM, în termeni generali, că „va putea completa proiectul [...] prin mobilizarea unor mijloace de stat pentru a completa eventual acest sprijin și pentru a participa la finanțarea acțiunilor adiacente indispensabile pentru reușita acestui proiect”. În schimb, niciun element din această scrisoare nu indică faptul că contribuțiile financiare ale colectivităților publice, preluate în rubrica „Contribuții în numerar” în planul de finanțare, trebuiau efectuate sub formă de „valorizare”.
- 116 În al doilea rând, CPEM susține că, din momentul examinării dosarului său de candidatură, Comisia avea cunoștință despre parteneriatul instituțional încheiat cu diferitele colectivități publice implicate.

- 117 În această privință, este suficient să se constate că acest motiv este lipsit de relevanță pentru aprecierea legalității deciziei atacate. Astfel, în decizia atacată nu se reproșează CPEM faptul de a fi cooperat cu colectivitățile publice, ci de a fi pus în aplicare această cooperare într-un mod care încalcă prevederile deciziei de acordare.
- 118 În al treilea rând, CPEM susține că, din momentul examinării dosarului său de candidatură, Comisia avea cunoștință despre relația strânsă pe care o avea cu MSD.
- 119 În această privință, este de asemenea suficient să se constate că acest motiv este lipsit de relevanță pentru aprecierea legalității deciziei atacate. Astfel, după reiese din considerentul (8) litera (e) din decizia atacată, nu se reproșează CPEM relația sa cu MSD, ci, mai mult, anumite aspecte ale raporturilor dintre aceste două asociații cu autoritățile orașului Marsilia.
- 120 În al patrulea rând, CPEM susține că „OLAF critică în raportul său” modul acestuia de gestionare a microproiectelor, deși, în cadrul anumitor reuniuni care au avut loc în perioada de punere în aplicare a proiectului pilot, Comisia nu ar fi făcut niciodată vreo remarcă legată de acest subiect.
- 121 În această privință, trebuie remarcat că CPEM nu indică în ce raport al OLAF și în ce loc precis din acest raport i s-ar fi adus reproșuri cu privire la modul său de gestionare a microproiectelor. Prin urmare, trebuie să se respingă acest motiv ca inadmisibil, întrucât nu îndeplinește cerințele articolului 44 primul paragraf litera (c) din Regulamentul de procedură. Astfel, afirmația CPEM nu permite nici Comisiei să își pregătească apărarea și nici Tribunalului să își exercite controlul jurisdicțional (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 30 noiembrie 2000, *Industrie des poudres sphériques/Comisia*, T-5/97, Rec., p. II-3755, punctul 192).

¹²² Prin urmare, se impune respingerea celui de al treilea argument al CPEM.

Cu privire la al patrulea argument, întemeiat pe cunoașterea de către Comisie a anumitor fapte care se reproșează CPEM în decizia atacată

— Argumentele părților

¹²³ CPEM susține, în esență, că agenții Comisiei erau la curent cu dificultățile sale de a respecta planul de finanțare. În special domnul C., în acel moment șef de unitate în cadrul DG Ocuparea Forței de Muncă, responsabil cu proiectul pilot, ar fi consiliat CPEM, probabil în septembrie 1999, să nu solicite în mod oficial o modificare a deciziei de acordare, ci să înlocuiască împrumuturile de onoare prin finanțări publice și să solicite ulterior o simplă modificare bugetară. În plus, în urma unei scrisori a CPEM din 9 aprilie 2002, care conținea o cerere de scutire de o parte din garanția bancară, precum și o modificare a bugetului care să ateste anularea participării financiare a CPEM, Comisia nu numai că nu ar fi formulat nicio observație cu privire la planul modificat, ci l-ar fi scutit de garanția respectivă. Prin urmare, ar fi vorba inclusiv despre răspunderea Comisiei.

¹²⁴ Comisia respinge argumentele invocate de CPEM.

— Aprecierea Tribunalului

¹²⁵ Prin intermediul acestui argument, CPEM invocă, în esență, o încălcare a principiului protecției încrederii legitime, întemeiată pe cunoașterea de către agenții Comisiei a dificultăților sale de a respecta planul de finanțare și pe preținsele sfaturi ale domnului C., legate de faptul că neacordarea participării financiare prevăzute nu conducea la o anulare a sprijinului comunitar acordat.

¹²⁶ În această privință, trebuie amintit că dreptul de a se prevala de încrederea legitimă presupune îndeplinirea a trei condiții cumulative. În primul rând, administrația comunitară trebuie să îi fi furnizat persoanei interesate asigurări precise, necondiționate și concordante, emise de surse autorizate și de încredere. În al doilea rând, aceste asigurări trebuie să fie de natură să determine persoana căreia i se adresează să nutrească o așteptare legitimă. În al treilea rând, asigurările date trebuie să fie conforme normelor aplicabile (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 30 iunie 2005, Branco/Comisia, T-347/03, Rec., p. II-2555, punctul 102 și jurisprudența citată, și Hotărârea Tribunalului din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia, T-282/02, Rec., p. II-319, punctul 77).

¹²⁷ Or, în mod evident a doua condiție nu este îndeplinită în speță. Astfel, articolul 119 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1605/2002 prevede că „[c]uantumul subvenției nu se definitivează decât după ce instituția acceptă rapoartele și conturile finale, fără a aduce atingere controalelor ulterioare efectuate de instituție”. În plus, articolul 2 alineatul (1) din „Condițiile specifice” menționate în anexa III la decizia de acordare prevedea în mod expres că eventualele amendamente la dispozițiile din anexa I (Detaliile operațiunii „Capital local cu finalitate socială”) și din anexa II (Detaliile bugetului operațiunii „Capital local cu finalitate socială”) la decizia menționată „[trebuiau] formulate în scris și anexate deciziei” și că „[p]ărțile nu sunt ținute de un acord verbal”. CPEM era, prin urmare, conștient, sau ar fi trebuit să fie, de faptul că asigurările sau sfaturile acordate oral de agenții Comisiei nu puteau să îl dispenseze de respectarea obligațiilor în temeiul deciziei de acordare și, în special, de respectarea planului de finanțare inclus în anexa II la aceasta. Prin urmare, asigurările date oral de agenții Comisiei, presupunând că sunt dovedite, nu erau de natură să dea naștere unei așteptări legitime a CPEM ca lipsa oricărei finanțări din partea sa să fie acceptată în mod tacit de Comisie sau garantată sub forma unei simple modificări bugetare. Cu atât mai mult,

CPEM nu poate să se întemeieze nici pe tăcerea Comisiei în urma primirii, prin agenții săi, a informațiilor privind împrumuturile de onoare sau privind dificultățile pe care le avea în respectarea planului de finanțare, nici pe faptul că Comisia înlăturase o parte din garanția bancară pentru a invoca o așteptare legitimă.

128 Pe de altă parte, nici a treia condiție amintită în jurisprudența citată la punctul 126 de mai sus nu este îndeplinită. Astfel, cererea de propuneri prevedea, la punctul II.2 al doilea paragraf din acesta, că beneficiarii „vor trebui să aducă o cofinanțare al cărei cuantum nu poate fi mai mic de 15 % din subvenția solicitată”. În ceea ce privește decizia de acordare, aceasta prevede, în anexa II care conține planul financiar, o „contribuție în numerar” din partea CPEM în valoare de 184 615 euro. Conform articolului 2 al patrulea paragraf din decizia de acordare, anexele fac parte integrantă din această decizie. Prin urmare, eventualele asigurări din partea agenților Comisiei în sensul că aceasta din urmă nu ar impune plata efectivă a contribuției financiare a CPEM și că ar accepta înlocuirea sa prin contribuții ale colectivităților publice ar fi încălcat dispozițiile cererii de propuneri și pe cele ale deciziei de acordare.

129 În consecință, se impune respingerea celui de al patrulea argument al CPEM.

Cu privire la al cincilea argument, întemeiat pe neluarea în considerare de către Comisie a rapoartelor de evaluare întocmite la nivel național înainte de a da curs plângerilor

130 CPEM susține, în esență, că, înainte de a da curs plângerilor primite de serviciile sale, Comisia ar fi trebuit să țină cont de raportul stabilit la nivel național prin care se exprimă satisfacția inițiatorilor de microproiecte privind gestionarea proiectului pilot de către CPEM.

131 În această privință, este suficient să se constate că reproșurile formulate în privința CPEM în decizia atacată se bazează exclusiv pe rezultatele investigației OLAF și nu pe plângerile primite de serviciile Comisiei, care au declanșat numai investigația amintită.

132 Pe de altă parte, faptul că inițiatorii de microproiecte ar fi putut fi mulțumiți de gestionarea proiectului pilot de către CPEM nu se opune ca această gestionare să fi fost nelegală în raport cu reglementarea aplicabilă.

133 Prin urmare, se impune respingerea acestui argument al CPEM.

Cu privire la al șaselea argument, întemeiat pe rezultatele auditului efectuat în august 2003 de DG Ocuparea Forței de Muncă

134 CPEM susține, în esență, că, dat fiind că auditul efectuat în august 2003 de către DG Ocuparea Forței de Muncă nu a indicat nereguli importante și nu a condus decât la recuperarea unei sume de 4 472,30 euro dintr-un milion de euro de sprijin financiar comunitar, o cerere de rambursare totală formulată în același dosar demonstrează o lipsă de coerență și răspunderea inclusiv a Comisiei. Acesta solicită audierea, în calitate de martori, a patru agenți ai Comisiei care în momentul respectiv fuseseră responsabili pentru auditul menționat în cadrul DG Ocuparea Forței de Muncă.

135 În această privință, din jurisprudență reiese că este normal ca un control efectuat în considerarea unor elemente noi, care au condus la bănuiala că există nereguli privind anumite proiecte, să fie mai aprofundat și să aibă rezultate diferite față de un control anterior, efectuat în lipsa oricăror bănuieli (a se vedea, prin analogie, Hotărârea

Euroagri/Comisia, citată anterior, punctul 59). Prin urmare, faptul că investigația OLAF a permis descoperirea unor nereguli care nu au fost identificate cu ocazia auditului efectuat de DG Ocuparea Forței de Muncă nu constituie în niciun fel o incoerență și nu poate afecta legalitatea deciziei atacate.

¹³⁶ În consecință, se impune respingerea acestui argument al CPEM, precum și a cererii de audiere a martorilor.

Cu privire la al cincilea aspect, întemeiat pe inaplicabilitatea Regulamentului nr. 1605/2002

Argumentele părților

¹³⁷ CPEM critică trimiterea care se face în decizia atacată la regulamentul financiar în versiunea care rezultă din Regulamentul nr. 1605/2002. Astfel, acesta din urmă nu poate fi aplicat decât începând de la 1 ianuarie 2003, deși, la data faptelor, Regulamentul financiar din 21 decembrie 1977 aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO L 356, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 198), în versiunea care rezultă din Regulamentul (CE, CEEA, Euratom) nr. 2779/98 al Consiliului din 17 decembrie 1998 de modificare a Regulamentului financiar din 21 decembrie 1977 (JO L 347, p. 3) era în vigoare.

¹³⁸ Comisia respinge argumentele invocate de CPEM.

Aprecierea Tribunalului

139 Conform articolelor 186 și 187 din Regulamentul nr. 1605/2002, Regulamentul financiar din 21 decembrie 1977 este abrogat începând de la 1 ianuarie 2003 și se consideră că trimiterile la regulamentul abrogat se referă la Regulamentul nr. 1605/2002, conform tabelului de corespondență inclus în anexa la acesta din urmă.

140 În consecință, începând de la 1 ianuarie 2003, dispozițiile Regulamentului nr. 1605/2002 au înlocuit dispozițiile Regulamentului din 21 decembrie 1977 în toate cazurile în care acesta era aplicabil, inclusiv în ceea ce privește sprijinul comunitar acordat sub incidența vechiului regulament.

141 În speță, este suficient să se constate că CPEM nu demonstrează și nici nu pretinde că faptele pe care le reproșează Comisiei și care au condus la anularea sprijinului comunitar erau licite în temeiul Regulamentului financiar din 21 decembrie 1977, ci se limitează să conteste că Regulamentul nr. 1605/2002 poate fi aplicat prezenta cauză. Prin urmare, având în vedere elementele din dosar, nu reiese că înlocuirea Regulamentului financiar din 21 decembrie 1977, în versiunea care rezultă din Regulamentul nr. 2779/98, cu Regulamentul nr. 1605/2002 ar avea vreo incidență în speță.

142 În aceste condiții, trebuie să se respingă ca nefondat al cincilea aspect al celui de al doilea motiv.

143 Întrucât se impune respingerea celor două motive invocate de CPEM, acțiunea trebuie respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

144

Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât CPEM a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor efectuate în procedura măsurilor provizorii, conform concluziilor formulate de Comisie.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua)

declară și hotărăște:

- 1) Respinge acțiunea.**
- 2) Centre de promotion de l'emploi par la micro-entreprise (CPEM) suportă propriile cheltuieli de judecată, inclusiv pe cele efectuate în procedura măsurilor provizorii.**

Pelikánová

Jürimäe

Soldevila Fragoso

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 30 iunie 2009.

Cuprins

Cadrul juridic	II - 2125
Istoricul cauzei	II - 2128
Procedura și concluziile părților	II - 2131
Cu privire la admisibilitate	II - 2133
1. Argumentele părților	II - 2133
2. Aprecierea Tribunalului	II - 2134
Cu privire la admisibilitatea celui de al doilea capăt de cerere, prin care se solicită recunoașterea dreptului CPEM la o despăgubire	II - 2134
Cu privire la admisibilitatea celui de al treilea capăt de cerere, prin care se solicită recunoașterea pentru personalul CPEM a unui drept la o despăgubire	II - 2136
Cu privire la fond	II - 2136
1. Cu privire la primul motiv, care contestă procedura urmată de OLAF și de Comisie	II - 2137
Argumentele părților	II - 2137
Aprecierea Tribunalului	II - 2139
2. Cu privire la al doilea motiv, care contestă decizia atacată cu privire la fond	II - 2141
Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea noțiunii franceze de organizație non- profit	II - 2141
Argumentele părților	II - 2141
Aprecierea Tribunalului	II - 2142
II - 2168	

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe încălcarea raporturilor dintre reclamant și autoritățile orașului Marsilia	II - 2143
Argumentele părților	II - 2143
Aprecierea Tribunalului	II - 2143
Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe inopozabilitatea Ghidului promotorului . .	II - 2147
Argumentele părților	II - 2147
Aprecierea Tribunalului	II - 2148
Cu privire la al patrulea aspect, privind neregulile invocate	II - 2151
Cu privire la primul argument, întemeiat pe practica Comisiei în cadrul FSE și pe o pretinsă autorizare de către Comisie a tehnicii numite de „valorizare”	II - 2151
— Argumentele părților	II - 2151
— Aprecierea Tribunalului	II - 2152
Cu privire la al doilea argument, întemeiat pe lipsa caracterului de neregulă importantă a contabilizării împrumuturilor de onoare	II - 2155
— Argumentele părților	II - 2155
— Aprecierea Tribunalului	II - 2155
Cu privire la al treilea argument, întemeiat pe o pretinsă contradicție între decizia atacată și decizia de acordare	II - 2158
Cu privire la al patrulea argument, întemeiat pe cunoașterea de către Comisie a anumitor fapte care se reproșează CPEM în decizia atacată	II - 2161
— Argumentele părților	II - 2161
— Aprecierea Tribunalului	II - 2162

Cu privire la al cincilea argument, întemeiat pe neluarea în considerare de către Comisie a rapoartelor de evaluare întocmite la nivel național înainte de a da curs plângerilor	II - 2163
Cu privire la al șaselea argument, întemeiat pe rezultatele auditului efectuat în august 2003 de DG Ocuparea Forței de Muncă	II - 2164
Cu privire la al cincilea aspect, întemeiat pe inaplicabilitatea Regulamentului nr. 1605/2002	II - 2165
Argumentele părților	II - 2165
Aprecierea Tribunalului	II - 2166
Cu privire la cheltuielile de judecată	II - 2167